

„Je snadné nás fyzicky zlikvidovat, avšak žádná síla není schopna rozdupat, zničit a udusit nepatrný květ syrského křesťanství. To je ten největší zázrak, jehož jsem každodenně svědkem“, říká pro italský týdeník *Tempi* (17.7.2015) farář syrského Aleppa, O. Ibrahim Sabbagh. Františkánský řeholník přijal správu jedné z tanních farností právě před rokem, v plném proudu války. „Jako pastýři se snažíme svůj lid těšit slovem, duchovním doprovázením a materiální pomocí. Chceme lidem ulehčit nesení kříže, i když ho nemůžeme odejmout. Všemi způsoby poukazujeme na Boží něhu, protože lidé to potřebují“, říká O. Ibrahim. „V naší farnosti probíhá letní oratoř, kam čtyři dny v týdnu dochází 120 dětí. Připravili jsme na svátost manželství devět párů, které s velikou odvahou začínají svou rodinnou pouť nehlédě na všechny obtíže. Pomáháme chudým, potřebným, lidem bez přístřeší.“

Boží přítomnost také dosvědčují mnohé zázraky, vypovídá dále aleppský farář. Kupříkladu, vysvětluje, při těžkém dubnovém bombardování se očekávaly veliké ztráty na životech v křesťanských čtvrtích. Konečný počet obětí byl dvanáct a jen málo lidí bylo zraněno. Podle františkánského řeholníka to byl zázrak stejně jako nespočetné každodenní zásahy Boží prozřetelnosti: „Vždy, když se modlím za někoho, komu nemohu dát jídlo, přijede zásobovací vůz s potravinami. Prozřetelnost zasáhne pokaždé, když potřebujeme za některou rodinu zaplatit nájemné nebo pokrýt výdaje spojené s narozením dítěte. Proto nepřestáváme děkovat Pánu, který nikdy nepolevuje ve své něžné péči“, uvedl O. Ibrahim Sabbagh pro týdeník *Tempi*.

zdroj: www.radiovaticana.cz

Zázračnost světa

Díky přírodním vědám jsme si uvědomili, že není důležité, zda se přírodní zákonitosti porušují nebo neporušují, důležité je, že příroda je. Ne to, jaký je svět mystično, nýbrž to, že je, říkal L. Wittgenstein. Možná není ani tak důležité sledovat, jakými mechanismy příroda vzniká, jako si spíš být vědom faktu, že je. Tiše a opatrně si uvědomujeme, že se nacházíme uprostřed jednoho velkého zázraku.

Narození dítěte z Panny je jistě zázrak, ale narození dítěte ze dvou rodičů je stejný zázrak, jen jsme mu uvyklejší. To, že jsem se kdysi já sám narodil své matce, je nepochopitelná událost. Samozřejmě, rodičům se rodí děti, no a?, říkali jsme dříve. Dnes trochu rozumíme embryologii, a mlčíme. To, že se seskládají atomy dvou těl a vznikne bytost, která jednou bude mnohem citlivější nebo moudřejší než my, by nás mělo naplnit pocitem závratí nekonečna. To, že se jednou setkal muž se ženou a vznikli jsme, je zázrak podobný narození Ježíše Krista.

Ježíšovo rozdávání z koše, kam bylo vloženo pět chlebě, tak aby se nasytil celý zástup, chápe starověký evangelista jako zázrak. My vložíme zrno pšenice kousek pod povrch země – a ze země vyprýští cosi, co samo od sebe natočí své kolektory ke světlu a co dá nakonec mnoho zrn. Co je větší zázrak – jednorázové nasycení pěti tisíců, nebo každodenní nasycení šesti miliard? Je větší zázrak vytáhnutí chleba z koše, nebo klasu pšenice ze země? Nasycení zástupů a naše zítřejší snídaně je stejný zázrak. To, že věci poslouchají fyzikální zákony, je stejně zázračné jako porušení těchto zákonů.

Marek Orko Vácha – Návrat ke Stromu života

Uvedené knihy je možné zakoupit na adrese www.ikarmel.cz

Prameny, odkazy

Jeruzalémská Bible; Francis J. Moloney – Evangelium podle Jana – Sacra pagina; Felix Porsch – Evangelium sv. Jana – Malý stuttgartský komentář; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze
jako součást diecézního biblického programu *Vezmi a čti*.
Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

biblický program brněnské diecéze 2010 - 2013

www.vezmiacti.cz

17. neděle v mezidobí – cyklus B

26. července 2015

¹Ježíš odešel na druhou stranu Galilejského neboli Tiberiadského moře. ²Šel za ním velký zástup, protože viděli znamení, která konal na nemocných. ³Ježíš vystoupil na horu a tam se posadil se svými učedníky. ⁴Bylo krátce před židovskými velikonočními svátky. ⁵Když Ježíš pozdvihl oči a uviděl, jak k němu přichází velký zástup, řekl Filipovi: „Kde nakoupíme chleba, aby se ti lidé najedli?“ ⁶To však řekl, aby ho zkoušel, protože sám dobře věděl, co chce udělat. ⁷Filip mu odpověděl: „Za dvě stě denárů chleba jim nestačí, aby se na každého aspoň něco dostalo.“ ⁸Jeden z jeho učedníků – Ondřej, bratr Šimona Petra – mu řekl: ⁹„Je tu jeden chlapec, ten má pět ječných chlebě a dvě ryby. Ale co je to pro tolik lidí?“ ¹⁰Ježíš řekl: „Postarejte se, ať se lidé posadí!“ Bylo pak na tom místě mnoho trávy. Posadili se tedy, mužů bylo asi pět tisíc. ¹¹Potom Ježíš vzal chleby, vzdal díky a rozdělil je sedícím; stejně i ryby, kolik kdo chtěl. ¹²Když se najedli, řekl učedníkům: „Seberte zbylé kousky, aby nepřišlo nic nazmar!“ ¹³Sebrali je tedy a bylo to plných dvanáct košů kousků, které po jídle zbyly z pěti ječných chlebě. ¹⁴Když lidé viděli znamení, které udělal, říkali: „To je jistě ten Prorok, který má přijít na svět!“ ¹⁵Ježíš poznal, že chtějí přijít a zmocnit se ho, aby ho prohlásili za krále. Proto se zase odebral na horu, úplně sám.

Jan 6,1-15

Úvod k meditaci

Pozoruhodný je ten vklad jednoho chlapce, který měl pět ječných chlebě a dvě ryby a který byl připravený je ve prospěch druhých. Při takové připravenosti a ochotě se mohou dít zázraky.

Výklad biblického textu

Kontext: Zázrak nasycení pěti tisíc bývá v komentářích označován jako zázrak obdarování. Jedná se o jediný Ježíšův zázrak, který popisují všechna čtyři evangelia (viz srovnání).

Příběh zázračného nasycení, který pochází z evangelní tradice, slouží pro evangelistu Jana pouze jako úvodní obraz, jehož teologický význam je rozvinut až v následující řeči o chlebu života (Jan 6,26-71).

v. 1: Galilejského neboli Tiberiadského moře – Obvykle je za toto místo považována opuštěná oblast, která se nachází na severovýchodním břehu Galilejského jezera. Označení Galilejského jezera výrazem „Tiberiadské“, se kterým se setkáváme ještě v Jan 21,1, je pravděpodobně pozdějším redakčním doplněním. Josephus Flavius ve svém díle *Židovská válka* označuje Galilejské jezero jako „jezero u Tiberiady“. Tiberiadu vystavěl Herodes Antipas v roce 26 po Kristu jako sídelní město a pojmenoval ji po Tiberiovi, který byl římským císařem v letech 14-37 po Kristu.

v. 3: Pouze v Janově evangeliu je sděleno, že Ježíš vystoupil na horu. Asi je to vyjádření majestátu Ježíše, možná chce evangelista poukázat na obraz Mojžíše a jeho výstup na horu Sinaj. Ježíš dar Zákona přivádí k dokonalosti.

**Týden
s Božím
slovem**

1. čtení:
1 Král 4,42-44
2. čtení:
Ef 4,1-6
Evangelium:
Jan 6,1-15

Srovnání:
Mt 14,13-21;
Mk 6,32-44;
Lk 9,10-17;
Jan 2,23; 6,14;
Mt 5,1;
Lk 6,12; Jan 2,13; 11,55;
Jan 1,44-47;
12,21-22;
14,8-9; Jan 1,41-42; 12,22;
Jan 21,9;
Mk 14,22;
Lk 24,30;
Jan 21,13;
Dt 18,15;
Sk 3,22; 7,37;
Mk 8,30

v. 9: pět ječných chlebů – Ječný chléb byl potravou chudých. Událost připomíná starozákonní vyprávění o zázraku nasycení stovky lidí v souvislosti s prorokem Elizeem (2 Král 4,42-44). Ježíš koná větší zázraky než proroci před ním.

v. 10: Bylo na tom místě mnoho trávy – Ježíš, mesiánský pastýř, vede svůj lid, kterým není již starý Izrael, nýbrž univerzální lid Boží, na zelené pastvy (srov. Žl 23,2).

v. 11: vzal chleby, vzdal díky a rozdělil je sedícím – Jako při židovské hostině pronáší Ježíš v roli předsedajícího modlitbu díky. Tento obrat se velmi podobá známé raně liturgické formulaci vzdal díky a dával.

v. 12: Sesbírání zbylých kousků po zázračném nasycení, aby nic nepřišlo nazmar, odpovídá židovské zvyklosti (např. Ex 16 – uchovávání many). Je sesbíráno mnohem víc, než bylo na začátku před zázrakem k dispozici. Dvanáct košů znázorňuje velikost zázraku.

v. 15: prohlásili za krále – Ježíš si však nenechá přiřadit tuto politickou roli.

Proto se zase odebral na horu, úplně sám. – Jeho odejití na horu do ústraní je výrazem protestu proti mylnému pochopení jeho osoby a jeho poslání. Jestliže hledíme na počet těch, kteří Ježíše následují, pak je možné událost nasycení pěti tisíc považovat za vrchol Ježíšova úspěchu. Ježíš je doprovázen velkým zástupem lidí. Velice na ně zapůsobilo Ježíšovo uzdravování nemocných a očekávají od něj další pomoc. Po jeho řeči o chlebu života se však situace zásadně mění. Zůstává s ním dvanáct učedníků. Ježíš dává najevo, jaký dar nabízí, a nečiní žádné ústupky očekáváním ze strany lidí. Hlavní normou, podle které se řídí, není počet přívrženců, nýbrž poslání, které obdržel od svého Otce.

K tématu

Draží bratři a sestry,

dnes jsme začali v nedělní liturgii číst šestou kapitolu Janova evangelia. Začíná scénou rozmnožení chlebů, které potom v Kafarnaumské synagoze komentuje Ježíš, jenž se prohlašuje za „chléb“, který dává život. Činy, které vykonal Ježíš, jsou paralelní s těmi z Poslední večeře: „Ježíš vzal chleby, vzdal díky a rozdělil je sedícím“ – říká evangelium (Jan 6,11). Důraz na téma „chleba“, který bude rozdělován, a na díkůvzdání (v.11, řecky eucharistesas) odkazují na eucharistii, Kristovu oběť pro spásu světa.

Evangelista poznamenává, že se blížily Velikonoční svátky (srov. v.4). Pohled je orientován směrem ke kříži, daru lásky a vstříc eucharistii, zvěčnění tohoto daru: Kristus se pro lidi stává chlebem života. Svátý Augustin to komentuje takto: „Kdo jiný než Kristus je chlebem z nebe? Aby člověk mohl jíst chléb andělů, stal se Pán andělů člověkem. Kdyby to neučinil, neměli bychom Jeho tělo a kdybychom neměli právě Jeho tělo, nemohli bychom jíst oltářní chléb“ (Sermon 130,2).

Eucharistie je obrovským a trvalým setkáním člověka s Bohem, při kterém se Pán stává naším pokrmem, dává Sebe samého, aby nás proměnil v Sebe sama.

Ve scéně rozmnožení chlebů je zaznamenána také přítomnost jistého chlapce, který ve vzniklé obtíži nasytit takové množství lidí, dává do společného to málo, co má: pět chlebů a dvě ryby (srov. Jan 6,8). Zázrak nevzniká z ničeho, ale ze skromného sdílení toho, co daroval onen chlapec. Ježíš od nás nežadá to, co nemáme, ale ukazuje nám, že pokud každý nabídne to málo, co má, může se vždy znovu stát zázrak: Bůh je schopen rozmnožit naše malé gesto lásky a dát nám účast na svém daru. Zástup lidí je tímto znamením udiven a spatřuje v Ježíši nového Mojžíše, hodného moci, a v nové maně budoucí zajištění. Ulpívají však na materiálním prvku, na tom, že se nasýtí, a Pán, který „poznal, že chtějí přijít a zmocnit se ho, aby ho prohlásili za krále, odchází na horu úplně sám“ (Jan 6,15). Ježíš není pozemský král, který vládne, nýbrž král, který slouží a sklání se k člověku, aby utišil nejenom jeho materiální hlad, ale především onen hlubší hlad po orientaci, po smyslu a po pravdě, hlad po Bohu.

Draží bratři a sestry, prosme Pána, aby nám pomohl znovu objevit potřebu sytit se nejenom chlebem, ale pravdou, láskou, Kristem, tělem Kristovým stále věrnější a vědomější účastí na eucharistii,

abychom s Ním byli stále více spojeni. „Neboť neplatí, že by se eucharistický pokrm proměňoval v nás, ale my jsme tajemně proměněni jím. Kristus nás živí a tím nás spojuje se sebou; „vtahuje nás do sebe“ (Sacramentum caritatis, 70). Zároveň se chceme modlit, aby nikdy nikomu nechyběl eucharistický chléb nezbytný k důstojnému životu a aby nerovnosti byly odstraněny nikoli zbraněmi násilí, nýbrž sdílením a láskou. Svěťme se Panně Marii a prosme ji o její mateřskou přímiluvu pro sebe a pro své drahé.

Benedikt XVI. před Anděl Páně 29. 7.

Dobrý den, drazí bratři a sestry,

tuto neděli nám evangelium prezentuje zázrak rozmnožení chlebů a ryb. Ježíš jej vykonal u břehů Galilejského jezera, na odlehlém místě, kam se vydal se svými učedníky poté, co se dozvěděli o smrti Jana Křtitele. Spolu s nimi však odešla spousta lidí a Ježíš, jakmile je uviděl, bylo mu jich líto a uzdravoval až do večera jejich nemocné. Učedníci znepokojení pokročilou hodinou mu navrhli, aby se rozloučil se zástupy, které by se tak mohly rozejít do vesnic a koupit si něco k jídlu. Ježíš však pokojně odpověděl: „Vy jim dejte jíst!“ (Mt 14,16). Nechal si přinést pět chlebů a dvě ryby, požehnal je, začal lámat a rozdávat učedníkům, kteří roznášeli chléb lidem. Všichni se dosyta najedli a ještě zbylo!

V této události můžeme zaznamenat tři poselství. Prvním je soucit. Uprostřed zástupu, který obklopuje Ježíše a takřkajíc „mu nedá pokoje“, nereaguje Ježíš podrážděně, neříká: „Už se mi ti lidé protiví.“ Nikoli. Je mu jich líto, protože ví, že jej nehledají ze zvědavosti, ale potřebují jej. Avšak pozor: soucit, který zakouší Ježíš, není pouhou útrpností. Je něčím víc. Je soucitem čili ztotožněním se s utrpením druhých do té míry, že jej bere na sebe. Takový je Ježíš: trpí spolu s námi. Trpí s námi, trpí pro nás. A znamením tohoto soucitu jsou četná uzdravení, která vykonal. Ježíš nás učí, abychom potřebám chudých dávali přednost před těmi svými. Naše, byť legitimní požadavky, nebudou nikdy tak urgentní jako požadavky těch, kteří jsou v nouzi a kterým se nedostává to, co je nutné k životu. Často mluvíme o chudých, ale když tak mluvíme, opravdu pocítujeme, že onen muž, žena či děti nemají to, co je k životu nezbytné? Že nemají co jíst, do čeho se obléci, chybí jim léky? Děti nemají možnost jít do školy. Proto naše požadavky, ač legitimní, nikdy nebudou tak urgentní jako požadavky těch, kterým chybí, co je nutné k životu.

Druhým poselstvím je sdílení. První je soucit, který zakoušel Ježíš, a sdílení. Je užitečné porovnat reakci učedníků vzhledem k unaveným a hladovým lidem a Ježíšovu reakci. Jsou odlišné. Učedníci si myslí, že bude lépe poslat je pryč, aby si mohli opatřit jídlo. Ježíš však říká: dejte jim najíst vy. Dvě odlišné reakce, které odrážejí dvě protichůdné logiky. Učedníci usuzují světsky, tedy každý se má postarat sám o sebe. Jako by říkali: „Zařídte se sami“. Ježíš usuzuje Boží logikou, která spočívá ve sdílení. Kolikrát jen se otáčíme na druhou stranu, abychom neviděli bratry v nouzi! A tento odvrácený pohled je jen kultivovaný způsob, jakým v rukavičkách konstatujeme: „Zařídte se sami!“. A to není Ježíšův způsob, to je sobectví. Kdyby poslal zástupy pryč, mnozí lidé by zůstali bez jídla. Oněch pár chlebů a ryb, sdílených a požehnaných Bohem, však stačilo všem. A pozor: nejedná se o nějakou magii. Je to znamení! Znamení, které vybízí k víře v Boha, prozřavého Otce, který nás neponechá bez „našeho vezdejšího chleba“, pokud se o něj budeme umět dělit s ostatními jako bratři! Soucit, sdílení.

Třetím poselstvím zázraku rozmnožení chlebů je předpověď eucharistie. Je to patrné v Ježíšových gestech, když „požehnal, lámal a dával“ chléb lidu. Stejně gesto Ježíš vykonal při Poslední večeři, kdy ustanovil věčnou památku své vykupné oběti. V eucharistii Ježíš nedává jakýkoli chléb, ale chléb věčného života, dává Sebe sama, z lásky k nám se dává Otcí. My však musíme přistupovat k eucharistii s Ježíšovými pocity, tedy se soucitem, s Ježíšovou vůlí po sdílení. Kdo přistupuje k eucharistii, aniž by soucítit a sdílel se s potřebnými, nebude zadobře s Ježíšem.

Soucit, sdílení, eucharistie. To je cesta, kterou nám ukazuje Ježíš v tomto evangeliu. Tato cesta nás vede k bratrskému přístupu k potřebám tohoto světa, ale přivede nás za tento svět, protože vychází od Boha Otce a vrací se k Němu. Panna Maria, Matka božské Prozřetelnosti kéž nás na této cestě provází.

papež František před Anděl Páně 3. 8. 2014